

afdeling Stedelijk Beheer

Aan de gemeenteraad

4 maart 2008
Gemeentestukken: 2008-154

Onderwerp: Waterplan Ridderkerk 2008-2012 (WPR2)

1. Voorstel

De raad wordt voorgesteld:

1. het Waterplan Ridderkerk 2008 -2012 (WPR2) vast te stellen;
2. een krediet van € 880.250,- voor de in de planperiode 2008-2012 uit te voeren investeringen ter beschikking te stellen;
3. de hieruit voortvloeiende lasten en dekking te verwerken in een wijziging van de (programma)begroting 2008-2011.

2. Aanleiding

Klimaatsveranderingen, een toenemende druk op het grondgebruik en zorgen om de waterkwaliteit hebben geleid tot verschillende beleidsstukken: het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) op het gebied van waterkwantiteit en de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) op het gebied van waterkwaliteit. Dit beleid en de bestaande 'water'knelpunten in Ridderkerk waren voor de gemeente, het waterschap Hollandse Delta en de natuurvereniging Ridderkerk de aanleiding om (in het najaar van 2006) een tweede Waterplan Ridderkerk op te stellen.

Dit Waterplan sluit aan bij het project Stedelijk Water Ridderkerk van maart 1997 en de uitgevoerde maatregelen tot 2007.

3. Aspecten

Gevolgd proces

In verschillende bijeenkomsten van gemeente, waterschap, natuurvereniging, bewoners en belanghebbenden zijn knelpunten en gebruiksfuncties in beeld gebracht. Door middel van modelberekeningen en door inbreng van experts van het waterschap zijn de opgaven betreffende de benodigde berging (NBW), de waterkwaliteit (KRW) en de gebruiksfuncties verder gespecificeerd.

Vervolgens zijn met betrokken partijen oplossingsrichtingen benoemd en verder uitgewerkt en met modelberekeningen en praktische ervaring beoordeeld op hun effectiviteit. Na prioritering zijn de haalbare oplossingen opgenomen in een maatregelplan voor de periode van 2008-2012.

Wateropgaven

In enkele delen van Ridderkerk worden **kwantitatieve** knelpunten in het watersysteem ervaren, met name in omgeving van de Kerkweg, de Mauritshoek en Slikkerveer. Voor heel Ridderkerk is berekend dat 8,0 ha extra waterberging gerealiseerd moet worden om bij extreme neerslag overstromen van de watergangen te voorkomen. Om te voorkomen dat bij kleinere buien al beginnende wateroverlast optreedt, is 29,2 ha extra waterberging berekend.

Ook zijn verschillende locaties aangegeven waar **de waterkwaliteit** niet aan de gestelde doelen voldoet. Tevens is op basis van de KRW vastgesteld dat verbetering van de waterkwaliteit

noodzakelijk is. Dit geldt met name voor de waterlopen in Bolnes. Maar omdat vrijwel het gehele watersysteem naar Bolnes stroomt, zijn maatregelen in een groot deel van Ridderkerk noodzakelijk.

Met een **belevingswaarde**onderzoek onder inwoners in 2004-2005 is vastgesteld dat de beleving van het water grotendeels als voldoende wordt ervaren. Op enkele locaties is nog een verbetering of aanpassing van de gebruiksfuncties wenselijk, zoals de hengel- en zwemfuncties.

Doel

Het doel van het Waterplan is het voldoen aan de ons opgelegde eisen uit het NWB en de KRW en het aanpakken van de knelpunten. Voor het NWB moet ter voorkoming van overstroming 8,0 ha extra waterberging worden gerealiseerd.

Voor de KRW moeten wateren, aangewezen als waterlichaam, voldoen aan een goed ecologisch potentieel (GEP). Dit zijn eisen gesteld aan de chemische en biologische parameters van het water.

Tevens is het doel het verbeteren van de gebruiksfuncties.

Prestatie-indicatoren

Met het nemen van diverse maatregelen verwachten wij in de planperiode 6,6 ha extra water te hebben aangelegd. Van de noodzakelijke 29,2 ha extra waterberging voor het voorkomen van beginnende wateroverlast zal 10,0 ha zijn gerealiseerd.

De prestatie-indicatoren zullen worden gemonitord (zie Meten doelen).

Maatregelen

Om te voldoen aan het beleid van het NBW, de KRW en het aanpakken van de knelpunten zijn voor de planperiode (2008 – 2012) 33 verschillende maatregelen benoemd. Omdat veel maatregelen vanuit de wateropgave ruimte vragen (zoals de aanleg van open water in een wijk) hebben deze maatregelen een sterke relatie met de ruimtelijke ontwikkelingen van Ridderkerk. Daarom worden bij toekomstige planvorming de vanuit de wateropgave gestelde doelen op efficiënte wijze als onderlegger bij de ruimtelijke ontwikkeling betrokken.

Gedrag

Het gedrag van beheerders en gebruikers vormt een belangrijk deel (component) van de verschillende maatregelen. Bijvoorbeeld: de wijze waarop het water en de oevers worden onderhouden en de manier waarop neerslag wordt opgevangen en afgevoerd kunnen een belangrijke invloed hebben op de waterkwaliteit en – kwantiteit. Door doelen vast te stellen en daar maatregelen bij te kiezen (voorlichting, acties) kan het gedrag van de waterbeheerders en bewoners in de gewenste richting (wijze) worden gestuurd en ontstaat er “grip op het watergedrag”. Ook zal gebruik worden gemaakt van kennis en interesse van diverse belanghebbenden.

Effecten

Het volledig oplossen van alle knelpunten met wateroverlast zal niet haalbaar zijn: in laaggelegen gebieden met relatief weinig oppervlaktewater zijn de mogelijkheden beperkt.

Er wordt ingezet op verbetering van de huidige waterkwaliteit om het doel volgens de KRW, een goed ecologisch potentieel (GEP) te bereiken. Met goede argumenten mag dit doel worden verlaagd of uitgesteld tot 2021 of 2027.

Voor de gebruiksfuncties en beleving wordt de zwemwaterfunctie van het Oosterpark de komende jaren verbeterd. Daarnaast wordt onderzocht of de beleving van de Waal kan worden vergroot.

Verband met gemeentelijke riolering

Het watersysteem heeft (ook) een belangrijke relatie met de riolering, want neerslag kan immers leiden tot het overstorten van rioolwater op oppervlaktewater. Tevens heeft het afkoppelen van

hemelwater effect op het oppervlaktewater. Maatregelen in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP4) om het rioolsysteem efficiënter en met minder wateroverlast te laten functioneren leiden ook tot minder overstorten en daarmee tot een verbetering van de waterkwaliteit

Verband met ruimtelijke ontwikkelingen

De waterbergingsopgave en de bestaande knelpunten vragen in aan aantal peilgebieden extra aandacht voor hun oplossing in de ruimtelijke ordening. Dit zijn met name de gebieden: Rijsoord, Ridderkerk Centrum en Oost, Slikkerveer, Bolnes en Cornelisland. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de waterbergingsopgave.

Meten doelen (monitoring)

Door het grote aantal maatregelen, welke op elkaar ingrijpen, is niet te voorspellen (aan te geven) wat het uiteindelijke effect zal zijn. Om deze reden wordt in 2011 een uitgebreide monitoring uitgevoerd op het gebied waterkwaliteit. Op het gebied van waterkwantiteit zal bij hevige neerslag het effect van de uitgevoerde maatregelen worden beoordeeld en vastgelegd. Tevens zal de aanleg van extra berging worden vastgelegd. In overleg met gebruikers zal worden beoordeeld of de gebruiksfuncties van hengel- en zwemwater zijn verbeterd. Hiermee zal worden vastgelegd welke resultaten zijn bereikt en welke verbeteringen en/of aanvullende maatregelen daarna nog nodig zijn om de doelen van 2015-2027 c.q. 2050 te bereiken.

Communicatie

Voor realisatie van de maatregelen van het Waterplan is een communicatieplan opgesteld, waarmee de traditie van goed overleg en informatie naar bewoners en belanghebbenden wordt voortgezet. Het communicatieplan is een dynamisch document en geeft richting aan informatie en overleggen, zodat een breed "gedragen" Waterplan ontstaat.

Conclusie

Met de voorgestelde maatregelen verwachten we dat Ridderkerk in 2012 op schema ligt om te voldoen aan de gestelde eisen. Dit is volgens de KRW in 2015 en volgens het NBW in 2015 respectievelijk 2050. Door een evaluatie in 2011 zullen de behaalde effecten worden beoordeeld en worden – indien noodzakelijk – aanvullende maatregelen benoemd voor de periode 2012-2015.

4. Aanpak/Uitvoering

In haar vergadering van 26 februari 2008 heeft het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Hollandse Delta ingestemd met het voorliggende Waterplan Ridderkerk. Het bestuur van de Natuurvereniging Ridderkerk heeft reeds goedkeuring gegeven aan het Waterplan.

Voor de uitvoering van maatregelen is een uitvoeringsorganisatie samengesteld. Deze bestaat uit een projectgroep, die regelmatig samenkomt en de voortgang en kosten in de gaten houdt. Voor de uitvoering van afzonderlijke maatregelen worden werkgroepen samengesteld, die terugkoppelen naar de projectgroep. Een vaste werkgroep is de werkgroep communicatie. Periodiek worden de resultaten besproken in de stuurgroep. In de projectgroep en stuurgroep zijn vertegenwoordigers van de gemeente Ridderkerk, het Waterschap Hollandse Delta en de Natuurvereniging Ridderkerk opgenomen.

Voor elk van de 33 maatregelen is de periode of het jaar (jaren) van uitvoering aangegeven. Tevens is een trekker benoemd, die verantwoordelijk is voor de realisering.

5. Kosten/Opbrengsten/Dekking

Start realisatie / gevolgen begroting

De realisatie van de maatregelen moet op korte termijn, nog in 2008, starten ten einde op tijd gereed te zijn om te kunnen voldoen aan de termijnen zoals vastgelegd in het NBW en gesteld in de KRW. Wij realiseren ons dat dit gevolgen heeft voor de begroting 2008-2011 en dientengevolge leidt tot een tussentijdse begrotingswijziging. Ook beseffen wij dat door deze, ons inziens noodzakelijke, handelswijze een integrale afweging bij de begrotingscyclus 2009-2012 niet haalbaar is.

Totale kosten Waterplan

Voor de planperiode 2008 tot en met 2012 is voor de 33 maatregelen een totaalbedrag van € 3.578.500,-- begroot. Voor 8 projecten zijn de kosten niet meegenomen in dit totaal, omdat deze kosten reeds zijn benoemd (vastgelegd) in een ander, reeds bestaand, budget.

Het totaalbedrag van € 3.578.500,-- is verdeeld over diverse partijen, zijnde:

- € 1.509.750,-- voor het waterschap Hollandse Delta;
  - € 450.000,-- voor de Provincie Zuid-Holland;
  - € 100.000,-- voor het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde;
  - € 380.000,-- voor de woningbouworganisatie Woonvisie;
  - € 1.138.750,-- voor de gemeente Ridderkerk;
- De Natuurvereniging zal bij diverse projecten in natura bijdragen.

Voor de gemeente blijvende lasten

Bij de kosten voor de gemeente Ridderkerk is onderscheid gemaakt in de aard van de uitgaven. Er is sprake van investeringsuitgaven (uitgaven waar volgens de afschrijvingsverordening op moet worden afgeschreven) en overige (exploitatie)uitgaven. Dit onderscheid is toegepast in het overzicht op de bijlage bij dit raadsvoorstel (Financiële vertaling van het Waterplan).

De totale lasten voor onze gemeente zijn als volgt weer te geven:

2008	2009	2010	2011	2012
- € 70.900	- € 62.800	- € 85.900	- € 135.600	- € 111.300

Met bovengenoemde lasten is in onze begroting geen rekening gehouden. Binnen de huidige budgetten kan ook geen structurele dekking worden gevonden.

Omdat wij dit plan tot uitvoering moeten brengen stellen wij voor om de lasten te dekken uit de beschikbare begrotingsresultaten. Hierdoor ontstaat het volgende beeld van de meerjarenbegroting:

FINANCIELE STAND SALDI (MEERJAREN)BEGROTING 2008-2011

(na raad 21 februari 2008 voorzover bekend op 14 februari 2008)

Voordeel = +; nadeel = - ;BN = budgettair neutraal

Omschrijving	raad	2008	2009	2010	2011
Saldo primaire begroting 2008-2011	8-11-2007	543.500	379.400	47.400	267.400
Aandeel lasten Ridderkerk in kosten Waterplan	21-2-2008	-70.900	-62.800	-85.900	-135.600
Dekking 2010: verlaging dotatie 'voorziening verharding'		0	0	50.000	0
Begrotingsresultaat na verwerking Waterplan	21-2-2008	472.600	316.600	11.500	131.800

Gemeentestukken: 2008-154

Om de begroting vanaf 2010 structureel in evenwicht te houden kunnen wij gezien het uitgavenpatroon voor verhardingen de dotatie aan de 'voorziening verharding' in dat jaar met € 50.000,-- verlagen. Hierdoor ontstaat ook in dat jaar weer een positief resultaat.

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
de secretaris, de burgemeester,

Behandeld in de commissie Samen wonen
Behandeld in de raad d.d. 27 maart 2008
m.maaskant@ridderkerk.nl/433/K